

Verejné licencie Creative Commons

Mgr. Andrea Doktorová
Open Access Trendy,
SAV Bratislava 21. 9. 2018


```
<a rel="license" href="http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/"></a><br />This  
  dielo is licensed under a <a rel="license"  
  href="http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/">Creative Commons  
  Uvedenie Autora-Rovnaké Šírenie 4.0 Medzinárodný License</a>.
```

Autorské právo zahŕňa výhradné osobnostné práva (neprevoditeľné) a výhradné **majetkové práva**:

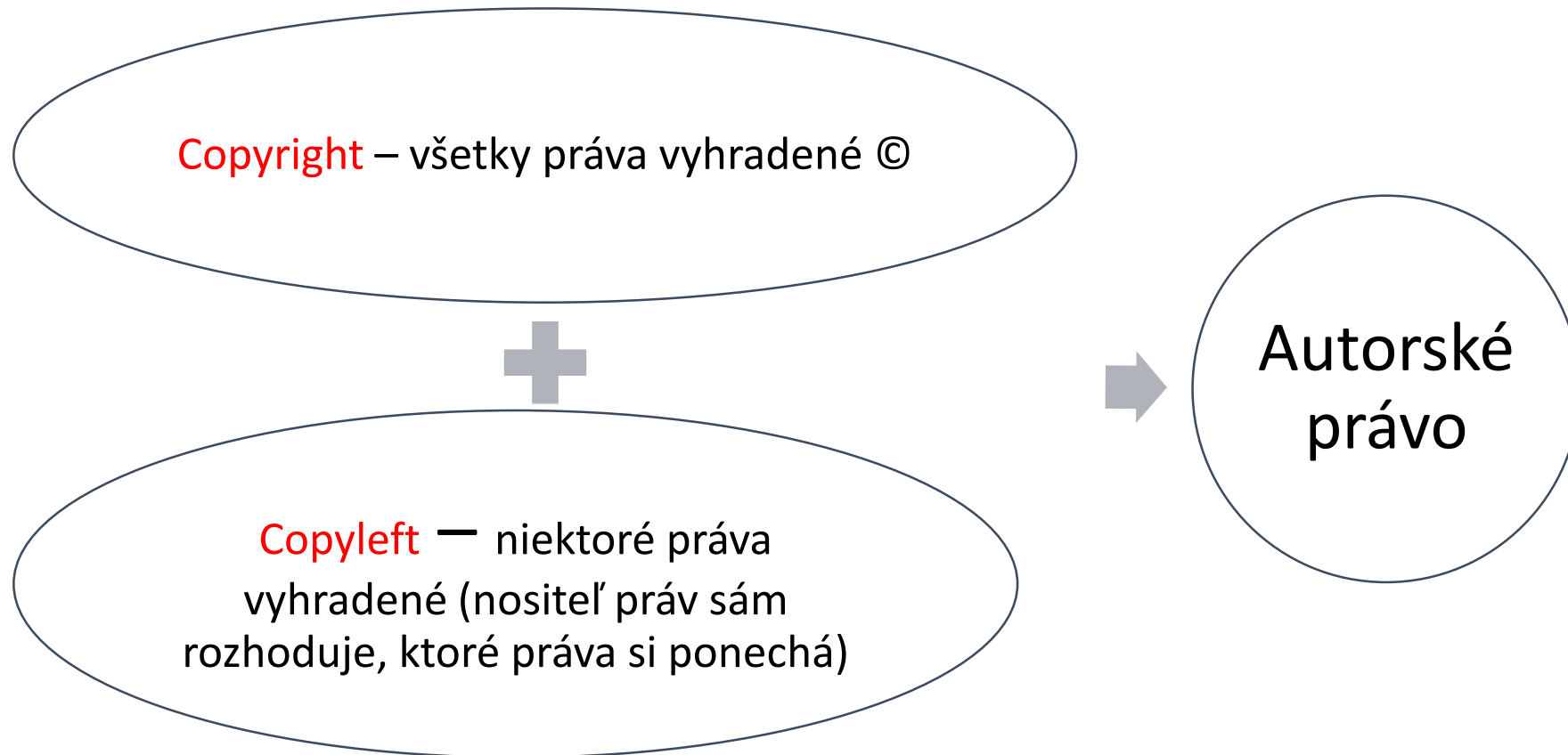
Autor má právo použiť svoje dielo a práva **udelíť súhlas na použitie svojho diela**. Štandardne to robí **licenčnou zmluvou**.

Použitím diela je najmä:

- spracovanie diela
- spojenie diela s iným dielom
- zaradenie diela do databázy (zborník, časopis, antológia...)
- vyhotovenie rozmnoženiny diela
- verejné rozširovanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny
- uvedenie diela na verejnosti

Verejné licencie **nie sú v rozpore s autorským právom**, práve naopak, možno ich aplikovať práve preto, že autorské právo existuje.

Nie je to alternatívny systém, stále ide o tradičné ponímanie autorského práva.

Verejné licencie na Slovenskej republike

- zviadla už novela Autorského zákona v roku 2013, súčasne platný **zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon** v znení zákona č. 125/2016 Z. z.:

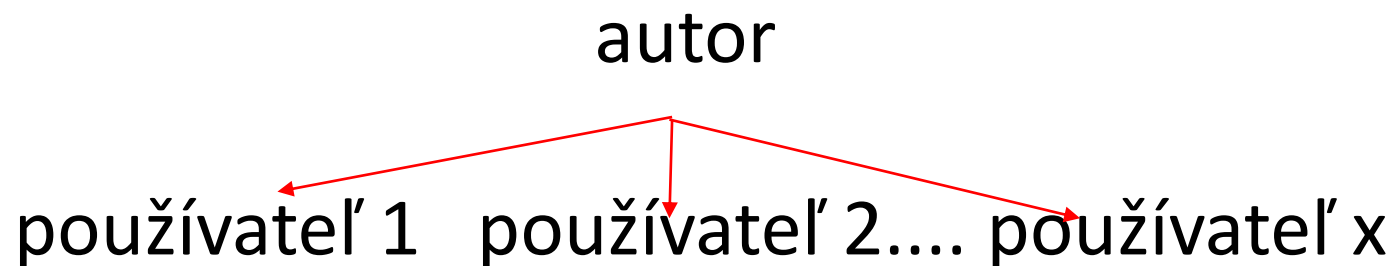
§ 76

- (1) Autor môže ponúknuť udelenie licencie aj právnym úkonom smerujúcim **voči neurčitým osobám. Konanie**, z ktorého možno vyvodit' súhlas s podmienkami licencie, **je prijatím** takejto ponuky.
- (2) Autor môže udeliť nadobúdateľovi licenciou podľa odseku 1 výslovne aj na spôsob použitia diela, ktorý nie je v čase uzavretia licenčnej zmluvy podľa odseku 1 známy.
- (3) Licenciou podľa odseku 1 možno udeliť len ako **nevýhradnú a bezodplatnú a nemožno ju vypovedať**.
- (4) Ustanovenia § 19 ods. 1 a 4 a § 65 až 69 sa na licenciou udelenú podľa odseku 1 použijú primerane.

Princíp verejných licencií:

Autor (alebo nositeľ autorských práv) udelí súhlas s použitím diela bližšie neurčenému okruhu osôb, pričom zmluvný vzťah nastáva použitím diela spôsobom, ktorý licencia predpokladá.

Dochádza k uzatvoreniu určitej formy licenčnej zmluvy (aj podľa nášho AZ nemusí byť uzavretá písomná licenčná zmluva) len na základe toho, že druhá strana sa zachová podľa podmienok, ktoré sú licenciou stanovené.

Creative Commons – najznámejšie verejné licencie

- poskytujú jednoduchý a štandardizovaný spôsob udelenia súhlasu na používanie
- licenčné podmienky, resp. práva a povinnosti používateľa, sú graficky vyjadrené pomocou jednoduchých piktogramov, ktoré vychádzajú zo štyroch základných prvkov:

Creative Commons je nezisková, celosvetovo pôsobiaca organizácia, ktorá od roku 2001 umožňuje šírenie a používanie výsledkov tvorivej duševnej činnosti, poznatkov a vedomostí.

<https://creativecommons.org/>

Slovensko: <https://sk.creativecommons.org/>

CC BY

CC BY-SA

CC BY-ND

CC BY-NC

BY	Attribution	povinnosť uviesť autora	autor alebo iný nositeľ práv udeľuje používateľom súhlas na vyhotovovanie rozmnoženín, verejné rozširovanie, verejné vystavovanie a spracovanie (vytvorenie odvodeného diela) za predpokladu uvedenia mena autora/iného nositeľa práv
NC	Noncommercial	zákaz používať dielo komerčne	autor alebo iný nositeľ práv udeľuje používateľom súhlas na vyhotovovanie rozmnoženín, verejné rozširovanie, verejné vystavovanie a spracovanie (vytvorenie odvodeného diela), avšak len na nekomerčné účely
ND	No Derivative Works	zákaz vyhotovovania odvodených diel	autor alebo iný nositeľ práv udeľuje používateľom súhlas na vyhotovovanie rozmnoženín, verejné rozširovanie, verejné vystavovanie, avšak len v pôvodnej podobe; neudeľuje sa súhlas na vytváranie odvodených diel (spracovanie)
SA	Share Alike	povinnosť zachovať (rovnakú) licenciu	autor alebo iný nositeľ práv udeľuje používateľom súhlas na verejné rozširovanie odvodených diel alebo iných predmetov ochrany, avšak len za predpokladu aplikácie identickej licencie Creative Commons pre odvodené diela

6 druhov základných licencií CC - každý si môže zvoliť predpokladaný rozsah obmedzenia svojich autorských práv

CC - BY			
CC - BY - SA			
CC - BY - ND			
CC - BY - NC			
CC - BY - NC - SA			
CC - BY - NC - ND			

Creative Commons

Creative Commons Licenses

Attribution
CC BY

Attribution
CC BY -ND

Attribution
Non-Commercial
Share-Alike
CC BY -NC -SA

Attribution
Share-Alike
CC BY -SA

Attribution
Non-Commercial
CC BY -NC

Attribution
Non-Commercial
NoDerivs
CC BY -NC -ND

„Za piktogramami“ sú:

- legal code - právne podmienky (6 strán)
https://sk.creativecommons.org/?page_id=893
- human readable deed - najviac sa číta (cca 1 strana)
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.cs>
- machine readable metadata – umožňuje to, že diela, ktoré sú takto licencované, môžeme v elektronickom prostredí internetu nájsť
<https://search.creativecommons.org/>

Try the new CC Search beta, with list-making and one-click attribution!

Find content you can share, use and remix

Enter your search query

I want something that I can... use for *commercial purposes*;
 modify, adapt, or build upon.

Search using:

Europeana

Media

Flickr

Image

Google

Web

Google Images

Image

Jamendo

Music

Open Clip Art Library

Image

SpinXpress

Media

Wikimedia Commons

Media

YouTube

Video

Pixabay

Image

ccMixer

Music

SoundCloud

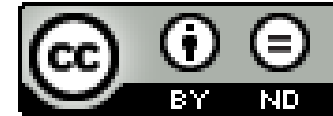
Music

Výber správnej licencie CC - predmet použitia (typ diela) a spôsob použitia):

1. **Súhlasíte**, aby ľudia **pozmeňovali alebo upravovali** Vašu prácu?

- Odpoveď NIE®

- ak chcete umožniť použitie na komerčné účely,

- ak iba na nekomerčné účely

- Odpoveď ÁNO® chodte ďalej na otázku č. 2

2. **Chcete limitovať spôsob, akým môžu byť pozmeňované diela licencované?**

- Odpoveď NIE® - ak chcete umožniť použitie na komerčné účely

- ak iba na neobchodné účely

- Odpoveď ÁNO® chodte ďalej na otázku č.3

3. Chcete **umožniť použitie na obchodné účely?**

- Odpoveď NIE®

- Odpoveď ÁNO®

Ako označíme dielo verejnou licenciou CC?

- analógové a offline prostredie: vložením textu alebo použitím piktogramu
- online prostredie: vložením vygenerovaného HTML kódu, ktorý vygeneruje stránka

<https://creativecommons.org/choose/>

Príklady, ako označovať zdroj a licenciou:

https://wiki.creativecommons.org/wiki/Best_practices_for_attribution#This_is_an_ideal_attribution

Prečo používať verejné licencie CC?

- Verejné licencie nie sú obmedzené, teoreticky si môže verejnú licenciu napísať ktokoľvek, ale nikdy nedosiahne univerzálnosť už zaužívaných licencií (otázka efektívnosti);
- CC sú **univerzálne a zrozumiteľné**: piktogram - na prvý pohľad vidíme, čo s takto označeným dielom môžeme robiť, a je jedno, v ktorej krajine a akom jazyku sa použije;
- CC 4.0 sú **univerzálne** - nie sú portované, teda neupravujú sa nijako v rámci národného právneho systému, ide len o preklad;
- odporúčanie vlády SR (?)

Vláda Slovenskej republiky dňa
1.3.2017 schválila na svojom
rokovaní

**Akčný plán Iniciatívy pre otvorené
vládnutie na roky 2017 – 2019**

http://www.minv.sk/?ros_vsetky-spravy&sprava=schvaleny-akcny-plan-iniciativy-pre-otvorene-vladnutie-na-roky-2017-2019

Akčný plán OGP 2017 – 2019 má prierezový charakter a definuje 68 záväzkov pre subjekty štátnej správy v nasledujúcich oblastiach:

- **Otvorené informácie**

- Portál otvorených dát, otvorené API, otvorený softvér, modul dotačných schém, centrálny register zmlúv, register konečných užívateľov výhod

- **Otvorené vzdelávanie a otvorená veda**

- Otvorené vzdelávacie zdroje, otvorený prístup k výsledkom výskumu a vývoja

- **Vláda otvorená pre dialóg**

- Participácia na tvorbe verejných politík, vzdelávanie a osвета

- **Otvorená justícia a prokuratúra**

- Súdnictvo, prokuratúra

- **Aplikačná prax**

- **Spätná väzba a pokračovanie**

Úloha č. 35:

Zaviesť základné princípy a zásady otvoreného prístupu **k vedeckým publikáciám pod verejnou licenciou** v rámci operačného programu Výskum a inovácie.

Zodpovedný: minister školstva, vedy, výskumu a športu

Termín: do 31. mája 2017

Úloha č. 36:

Zabezpečiť implementáciu verejných licencií Creative Commons uvedenie autora CC BY do dokumentov, metodík, manuálov a postupov s cieľom ich rozšírenia a využívania autormi a inými nositeľmi práv **pri realizácii vedeckých prác.**

Zodpovedný: minister školstva, vedy, výskumu a športu

Termín: do 31. októbra 2017

Nie každá verejná licencia CC je ale rovnako otvorená!

Ďakujem za pozornosť!

andrea.doktorova@savba.sk

+ 421 2 5292 1733

Zdroje:

Adamová, Zuzana – Bednárík, Richard. Verejné licencie a ich obchodné využitie. Dostupné na https://www.youtube.com/watch?v=6WRk_-Dr7zc . Licensed under <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Bednárík, Richard. Creative Commons 4.0 a možnosti ich využitia. In: ITlib : informačné technológie a knižnice. Roč. 18, č. 4 (2014), s. 36-40 + s. 4. ISSN [1335-793X](#) Dostupné na http://itlib.cvtisr.sk/buxus/docs/Obalka%20a%20strany%20ITlib%204_2014.pdf.